

KOLDUSESSZÉ

I. Alamizsna nélkül koldus-é a Koldus? Vajon csak a Kérés gesztusában kristályosodik ki azon státus minősége, mely a Koldus jelen-neműségét teszi? A Van és a Nincs között mikor „fogadhat” a Koldus a Leszre: akkor, midőn a Birtokot a birtokolatlan Tárgy függvényében birtokolja, avagy akkor, midőn a birtokolatlan Tárgyat a Birtok bástyájából fogja föl ilyennek?

A Koldust nem az Alamizsna teszi. Az alamizsna csupán negálja a Koldus gesztusát: az Áldás univerzalizációja megszünteti a Kérés partikularitását. Ha pedig a Kérés nem a maga megszokott, ateista partikularitásában, de épp az adás-funkciót betöltő Gesztus univerzalizációként jelentkezik, úgy mint univerzális Kérés – s a keresztény számára ez történik –, akkor ennek az univerzalizációnak függvényében az: Adás – mely eredetileg univerzalizációként szerepelt – akcidentális partikularitássá válik, mely ugyan hozzáadhat valamit a Koldus lényéhez – esetleg megerősítheti ezt –, de semmivel sem kisebbítheti a Koldus lényegét tévő Kérés univerzalizációját. Az Adás tehát a Koldus számára nem képezi önnön esszenciájának létföltételét, legföljebb ennek partikuláris jegyei lehetnek azok, melyek már az Esszenciában eleve bennefoglaltatnak mint állítások (mint kategóriák, Praedicamenták) és mint Állítmányok (mint praedicabiliák). Az Adás megerősít: alátámaszthatja (még egyszer) azt az Igazságot, mely a Koldus önmagáról való Hitében (Öntudatában) az Igazság „igaz” evidenciájaképpen mintegy megkettőződik: a Koldus nem tekintheti Másnak magát, mint Ami, s ezt a személyiség- és létezés-egységet egy Másik Egység tautologikus azonosságának saját személyében (is) megnyilvánuló tükröződésének veszi.

Az egységesség csak a különeműséggel szemben ütközhet ki a Koldusban. A Koldus egységességére a Nem-Koldus különeműsége ellenpontosítható: a különeműség nem alkothat egységességet, pontosabban esszenciális Egységet. A Nem-Koldus különeműsége (te-

hát) csak fiktív Egységként kezelhető. A Kérés partikularitásáról a Nem-Koldus esetében *reálishan* beszélhetünk, ebben a helyzetben a partikularitás realitás, és viszont. Ha azonban a partikularitás valóságosság, akkor a Halál mint ontológiai partikularitás – ontológiai univerzalitásnak a Nem-Koldus sem foghatja föl, hisz számára egyrészt nem létezik semmiféle univerzalitás, másrészt pedig ha így fogadná el, akkor nem, maradna más hátra, mint eme univerzalitáshoz való ilyen vagy olyan alkalmazkodás, jelesen: a teljes hitélet, avagy a beteljesítő öngyilkosság! –, ha tehát a partikularitás közvetlen valóságosság a Nem-Koldusnak, számára a Halál az egyetlen valóságosság lesz. A Halál mint egyetlen, kizárólagos valóságosság elfogadása az Élet álomlétbe való utalásához vezet: ám ha az Életnek (a Halállal való összemérésben) nincs értelme, mi értelme lehet a Halálnak, mely egy értelmetlenséggel (az Élettel mint irrealitással) szemben a Valóságosságot (az egyetlen Realitást) testesíti meg? A Halálon-túl-Való-Lét eszméjét a Nem-Koldus sem tagadhatja: bár ezt nem kéri, mint a Koldus, de nem tekinthet el tőle saját esszenciája szerint sem, hisz ha az értelmetlen Élet értelmét – avagy az értelmes Élet értelmetlenségét – a Halál teszi, akkor az ezentúl-való-Lét értelmességét, avagy értelmetlenségét mindenképpen megfontolás tárgyává kell hogy tegye a Kérés partikularitásának szellemében. Ez a megfontolás pedig az Időbeliséget akár egy reális partikularitás, akár egy reális univerzalitás szemszögéből Realitásnak kell hogy fölfogja. A Tudat nem alkothat képet magának az Irreálisról, hisz amiről képet alkothat, az *nem* Irreális, következésképp amiről képet alkothat: Reális, legalábbis ebből a szempontból. A Koldus esetében az *Adás* Koldus-száma-külsőleges (azaz Nem-Koldus szempontú) univerzalitása a *Kérés* Koldus-száma-külsőleges partikularitását univerzalitássá emeli: ezzel az általánossá emeléssel azonban az *Adás* elveszti önnön általánosságát, s partikularitássá válik a Koldus szemében. A *Kérés*ben mint univerzalitásban nem tükröződik nyilvánvalóan a Koldus számára külsőleges *Adás* univerzalitása; a *kérés-*

ben mint tettben azonban, a kérdésben mint a Kérés univerzalitásának *egyedi* tettében, a kérdésben mint *transzcendenciában* (unum) az Adás külsőleges univerzalitására s ennek a Kérés univerzalizálódása folytán bekövetkező partikularizálódására és bensőülésére – mely bensőülés mindennek ellenére nem lesz lényeges! – fény derül.

A Koldus voltaképpen ama Manna után könyörög, mely számára a további Könyörgés lefolyására nézve létfontosságú. Valójában abból a Mannából *él*, melyet a Könyörgésbe absztrahál. A konkrét Manna absztrakt Testbe – Könyörgésbe – való átváltozása *föladata* a Koldusnak: számára ez képezi a Kérés Univerzalitása folytán bekövetkező Manna partikularitásának univerzális visszajelzését: az Adás univerzalitása most a Könyörgésben van jelen, hisz a Koldus *ad* – a Kérés folytán megadott Mannából absztrahált Absztrakt Mannát, Könyörgést ad akkor, midőn egy egyedi kérdés erejéig újfent *kér*.

Válhat-e a Koldusból Nem-Koldus? A Manna konkrét omlása (az Adakozótól) lefojthatja-e a Manna absztrakcióját, a Könyörgést?

A Koldus első tette a kérdés. Második a könyörgés. Könyörgés nélkül „lehet” kérni, ez azonban azt jelenti, hogy az Adakozó füle süket maradt a Koldus kérésére: a kérdés meddő kútba hullt. A kérdés ekkor már eleve halva született, *nincs csírája* (lehetősége), nincs meg benne a könyörgés *távlata*: akkor lesz a kérdés *fölös*, akkor válik a Koldus Nem-Koldussá, midőn a manna-hullást eleve nem követheti ennek gyümölcse, az öttá-lentomos Könyörgés, akkor, midőn a Koldusból *nem* lehet önkéntes Adakozó, akkor, midőn az égi produktumok, melyek az Adakozó birtokai, nem hullhatnak a Koldus (vissza)adakozó akaratába, akkor, midőn a Koldusból *nem lehet...*„Királyfi”. Ekkor a Koldus elveszti mivoltát: többé nem kér: Nem-Koldussá válik. Ekkor már semmi sem táplálja (s nem is táplálhatja), hisz minőségét teszi immár az, hogy nem szorul senkire; önmagán kívül már nem ismer el senkit, s nem is létezik magamagán kívül semmi (senki), hisz ha lé-

tezne, akkor viszonyulnia kellene ehhez, ez a viszonyulás pedig már a Másikhoz intézett Kérés lenne.

A Nem-Koldus számára tehát a létezés ténye nem magyarázott valami, hanem a magyarázaton (a Koldus-volton) kívül rekesztett, némiképpen önhatalmúlag – a szabad akarat potencialitásait az Adakozó által bemért önhatalmúság ez – kikristályosított Irracionalitás. Ebben az Irracionalításban a Nem-Koldus *nem tudja* – hisz részére a Tudás a Magyarázattal együtt megszűnt – azokat az ismérveket, melyek szerint szegénysége vagy gazdagsága eldöntetik: a szegénység és gazdagság számára nem képezik létezésének mennyis megnyilvánulásait; ennek ellenére (az Irracionalításban lebegve létezése) irracionálisan gazdagnak jeleníti meg magát, mely gazdagságnak semmi köze a magyarázatlan Létezéssel. Az Irracionalitás luxusa a szabadság illúzióját gerjeszti magából; eme illúzió annál inkább luxus, mivel a Luxus az Irracionalitásból fakad illúzióként; az egyik illúzió – a Luxus – tehát megteremti a másikat – a Szabadságot; mindez az Irracionalitás égisze alatt. A Luxus illúziójában már benne van a Szabadság illúziója: a valós Irracionalitás valós Illúziókban fejt ki magát a valós Ráció (a Nem-Koldus rációja) előtt. De ezek az illúziók nem az Irracionalitásról magáról valóak, illetve nem kifejezetten és valóban azok, hanem áttételesülve a Nem-Koldus személyére vonatkozva válnak illúziókká, s itt, a Ráció maradék szikrája folytán – megjegyzendő, hogy a Nem-Koldus az Irracionalításban is mindvégig racionális rendszer marad! – ok-okozati, bennefoglaltatási és általában genezisproblematikát tartalmazó rendszerekké rendeződnek. A rendeződés folyamatával minduntalan ellentétben áll az Irracionalitás káosza: a Nem-Koldus állandóan meghasonlik magával: *amiben* él, összepréseli azt, *ami* él. S bár az Irracionalitás végtelen vermében Agya és Szíve az állandó eljegesedésben nem képes egyébre, mint ezen eljegesedés tárgyául állni, az Irracionalitás ravasz ajándékaiért – a Luxus és Szabadság

Illúziójáért – még a Koldus-lét hevére való bárminő csekély emlékezést – s az ezzel adódó Megváltás lehetőségét – is visszautasítja. Az emlékezésnek ezen elfojtása akaratlagos, s ez annál paradoxálisabb, mivel a Nem-Koldus racionális rendszer lévén, a deklarált (kijelentett) Irracionalitásban az emlékezést önnön sajátlagos racionális egészébe szervesen beépíthetné, de nem teszi: ezen a síkon is állandóan süllyed, süllyed végtelenül.

Mindazonáltal nem merül föl benne a Süllyedő Hajó képzete: a Süllyedő Hajó csak a Ráció számára létezik mint süllyedő Tárgy; az Irracionalitás vízszintje alatt, az Irracionalitás végtelen Tömegében, immár csak a Hajó szemszögéből – hisz az „Irratio” nem rendelkezik semmiféle szemszöggel – nincs Süllyedés, hisz a Tárgy a Végtelen Semmiben elveszti súlyát. Csakhogy a Hajó valójában tényleg süllyed, ha egyáltalán létezik Irracionalitástól mentes hely, melyből a Ráció *ezt* megállapíthatja; s a Hajó Rációja a különmemű környezetek összeférhetetlensége révén elvágva lévén a Mentőhajó (nevezetesen a Krisztusban megajándékozott Koldus) Rációjától, *ezt* nemcsak *nem tudja*, de *nem is érzi*. Hisz ha érezné, úgy az Irracionalitás minden kéjt szolgáltató fojtogatása ellenére (az Illúziók kéjéről van szó) Tudássá s következőképpen Öntudattá, Koldus-öntudattá növeszthetné az érzéki szálakat, melyek a romlást egy-egy lüktető vérér erejéig meg-megszólaltatják, de ő nem érez már semmit, csak az Illúziók mákonyát s sziszifuszi csömört.

A Koldust ezzel ellentétben a Ráció táplálja: a Koldus-lét rációja a Manna, utóbbi rációja pedig a Könyörgés. Az Illúziók manipulált eresztéke nem hatol idáig: a Koldus számára nincs Illúzió, legalábbis az Adakozó által konstruált illúzió nem ültethető a Koldus szívébe ezen státus – a Koldus-lét – megkerülésével; ha van illúzió, ez nem önnön személyéhez, de az Adakozóhoz viszonyítva az, ami például a Szentháromság, s ez valóban Koldusnak való illúzió, manipuláltan szent

Ajándék. – A manipuláltság nem töri meg az Adakozó szentségét; a Koldus manipuláltsága ideologikus ajándék, mely az Adakozó Koldusnak-való-Személyét (ez teszi szentségét) szükségképpen aláhúzza; a Manna szentsége (Koldusnak-valósága) pedig e szentség örömét, immár a Számunkra-valóság Koldus-Örömét indítja föl Koldusságunk öröméig.

Az öröm nem illúzió a Koldus számára, viszont az, és fordítva is az: mármint hogy *az illúzió öröm*, ez is Illúzió, a Nem-Koldus szemében. Az öröm a Koldus számára valóság, s ebben a valóságban benne van az Adakozó, a Koldus és az Adakozó Koldusnak-való valósága egyaránt. Ez a valóság a Koldus öröme.

II. A Koldus szegény, hisz gazdagságát – a Mannát – nem termelheti meg önmaga. Kér, mert szegény, kér, mert tudja, hogy nem lehet más, mint szegény. Valójában a Koldus szegénysége is az Adakozó ajándéka: az ontológiai Ajándékot (a Koldus létezését, eme létezés szegénységével egyetemben) csak a hitbeli Ajándék (a Manna gazdagsága, melyet a Kérés Könyörgésig vezető emelkedése eredményez okozatként) tarthatja meg magának: a Koldus szegénysége ekképp Gazdagsággá (Mannává) válhat, ha az ontológiai Ajándék a hitbeni Ajándék gyümölcsöztetésében a Gazdagság méltóságáig fölmagasztosul.

A Koldus eredendően gyámoltalan, hisz egyetlen gyármolítását a Manna szolgáltatja, egyetlen Gyámolítója az Adakozó lehet. A Koldus kiszolgáltatottja az Adakozónak, s ez a kiszolgáltatottság minduntalan megalázza. A Manna – szegénységének bizonyítéka, de csupán a Manna ébresztheti rá a Könyörgés szükségességére, a Könyörgés tehát a Manna által megbizonyított szegénység megalázott fohásza a megalázottság föloldásáért, mely megalázottság öntudata számára (s egyáltalán létezése szempontjából) meghatározó jellegű.

A Koldusnak ezenképpen semmije sincsen egyéb, mint megalázott Szíve és Agya (az ontológiai Ajándék) s az ebből fölszálló Alázat, a Könyörgés (a hitbeli Ajándék). Léte annyira föltételezi Hitét, hogy eme Hit nélkül – miként társa, a Nem-Koldus – az Irracionalitás Poklába merülne el, s még oxigénbuborékok – afféle pillanatnyi sírkövekként – sem maradnának utána.